

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/2737,Spotkanie-Klubu-Historycznego-im-gen-Stefana-Roweckiego-Grota-Poznan-9-grudnia-2.html>
06.04.2026, 20:12

Spotkanie Klubu Historycznego im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” - Poznań, 9 grudnia 2008 r.

09.12.2008

Dnia 9 grudnia odbyło się w sali wykładowej im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” Oddziału IPN w Poznaniu spotkanie Klubu Historycznego im. gen. „Grota”, zorganizowane w 90. rocznicę wybuch Powstania Wielkopolskiego.

Gościem klubu był dr Marek Rezler – poznański autor nowo wydanej monografii „Powstanie Wielkopolskie”. W pracy tej wydarzenia z lat 1918–1919 ukazane zostały jako fragment zaangażowania Wielkopolan w polskie walki narodowowyzwoleńcze od 1794 do 1921 roku. Tom ten ukazuje prawdziwy, odmitologizowany obraz wydarzeń, które obrosły legendą. Innym, mniej znanym lub zapomnianym wydarzeniom przywraca ich właściwą rangę. Np. autor szczegółowo omawia niedoceniany, ogromny wkład wielkopolskich żołnierzy w powstrzymanie bolszewickiej inwazji w 1920 r. Stąd też temat spotkania: „Powstanie Wielkopolskie – spojrzenie po 90 latach”.

Podczas żywego i narracyjnie udramatyzowanego wykładu Marek Rezler przywrócił Powstaniu Wielkopolskiemu jego istotny dla całości obrazu 1) kontekst wcześniejszych wieloletnich przygotowań w Poznaniu i Wielkopolsce do wybuchu powstania, 2) kontekst aktualnego stanu rzeczy (sytuacja narodowo-ludnościowa i społeczna w Poznaniu, militarno-wojskowa w Poznaniu i Wielkopolsce, ekonomiczno-organizacyjna) w dniu wybuchu i podczas trwania Powstania Wielkopolskiego od 27 grudnia 1918 do 16 lutego 1919 roku oraz 3) konteksty ogólnopolskie powstania oraz jego skutków aż do roku 1921. Dr Rezler swoje ciekawe merytoryczne wystąpienie przeplatał nowymi, wcześniej nieznanymi, plastycznymi przykładami z ówczesnej przedpowstańczej, powstańczej i popowstańczej rzeczywistości, co bardzo ożywiało wykład i ukonkretniało ogólne tezy.

Po autorskiej „wędrowce” dr. Rezlera poprzez wybrane tezy i fragmenty swojej monografii zabrał głos dyrektor Oddziału IPN w Poznaniu Ireneusz Adamski, który, dziękując za najbardziej frapujące elementy wystąpienia, sprostował niektóre nadmiernie emocjonalne i prasowe uogólnienia. Wygłaszając, w gruncie rzeczy, drugi wykład, np. przypomniał, że Provinz Posen była częścią Królestwa Pruskiego i ludność polska stanowiła zaledwie 10 %, tj. 3,8 mln obywateli, a w Poznaniu mieszkało tylko 40% Polaków. Jednocześnie poszerzył temat o konteksty międzynarodowe, takie jak sytuacja militarna Niemiec na froncie wschodnim, rokowania w Paryżu i stosunek do powstania Anglii. Rozwinął też bardzo istotny dla rozumienia przebiegu Powstania Wielkopolskiego, a mało eksponowany stosunek do niego Józefa Piłsudskiego, którego zasługi w tym zakresie są niedoszacowane przez historyków.

Spotkanie, przy obecności ponad 50 osób, dzięki żywej dyskusji, przeciągnęło się do godziny 20.30 i uznane zostało przez jego uczestników za szczególnie istotne właśnie w kontekście jego ogólnopolskiej i międzynarodowej obiektywizacji. Szczególnie wzruszające było przekazanie przez syna zamordowanego przez hitlerowskich Niemców powstańca wielkopolskiego dokumentu potwierdzającego te wojenna zbrodnię. Głos zabrał również ks. salezjanin, który wiele lat pracował na Śląsku – potwierdzał on wpływ wzoru Powstania Wielkopolskiego na postawę

Ślązaków.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

KLUB HISTORYCZNY

im. gen. Stefana Roweckiego - „Grota”

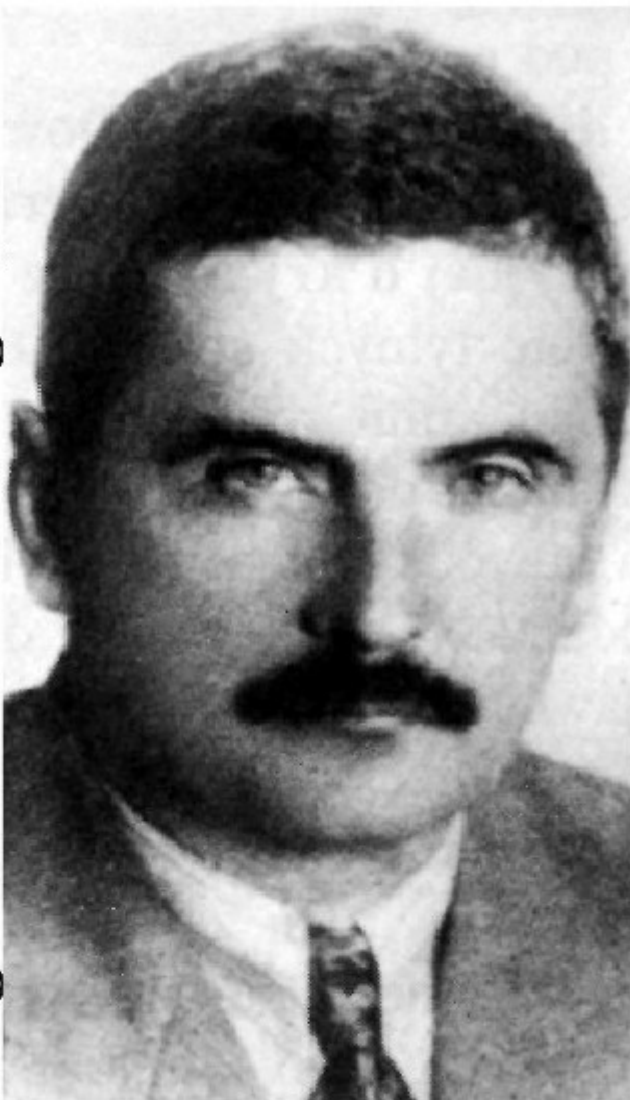

foto #2

foto #3

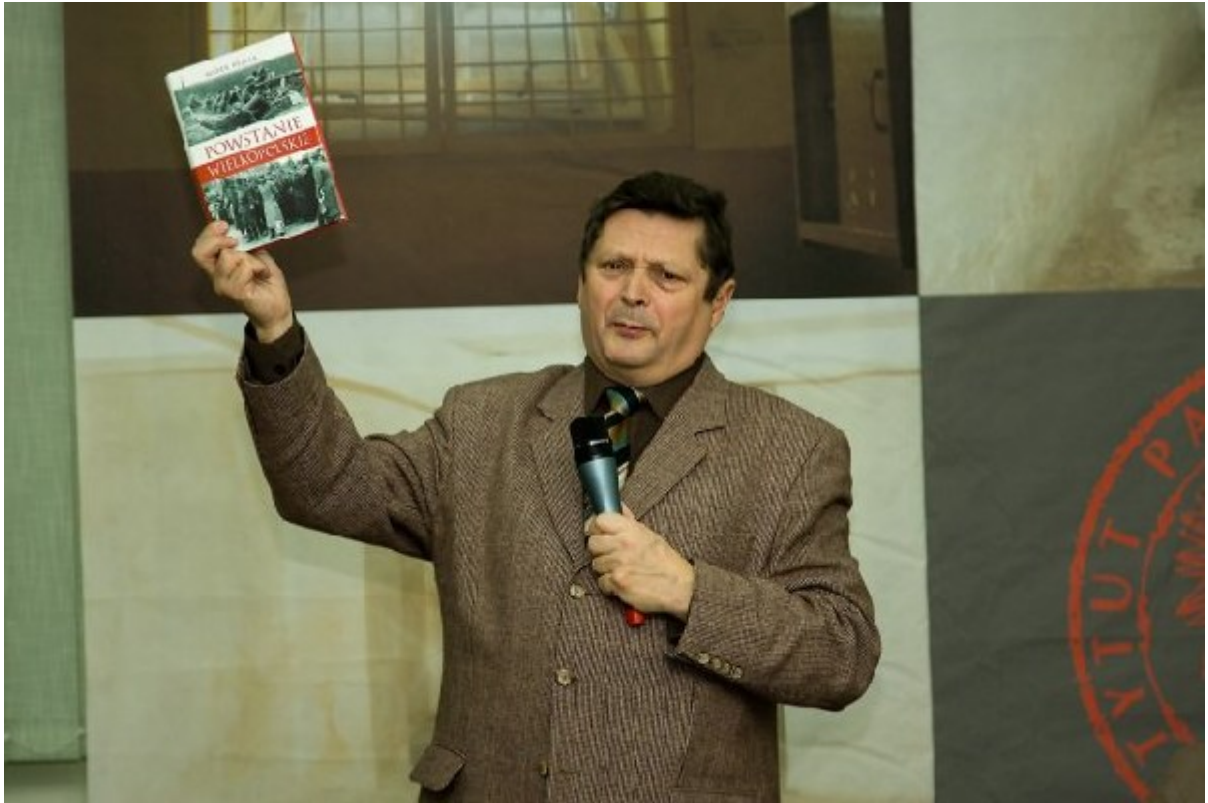

foto #4